

Innspill til Hol kommunes arealdel fra Hol kirkelige fellestråd

I hovedsak er Hol kirkelige fellestråd positive til grepene som gjøres i Hol kommunes arealdel, slik den fremstår ved første høringsrunde. Vi mener at behovet for nødvendig gravareal er ivarettatt i perioden, men har en del presiseringer som er viktig å få med, især i forhold til kulturvern og hensynssoner som følger av at Kirkelovens §21 har falt bort (60-meter sone fra kirkebygg):

Gnr 36/bnr 18 Hovet kyrkje og Hovet kyrkjegard:

Gravareal reguleres til Grav- og urnelund (rødt). Dette kan gjerne gjelde hele eiendommen, eventuelt med kategori Tjenesteyting for parkering og driftsbygning, slik det er løst for Geilo kulturkyrkje.

Buffersone jfr. Gravplassforskriften §2 bør innarbeides også utenfor eiendommen, især for parsellen ned mot Fv. 50 Hovsvegen, men også helst for et belte på ca. 10-20 meter i de bratte partiene utenfor gravplassen i alle retninger. Buffersonen bør reguleres som hensynssone etter Plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav c) jfr Rundskriv Q-06/2020 punkt 3.1.3 (s. 22). Mer om buffersoner er beskrevet her: <https://www.fagbladet-gravplassen.no/artikler/buffersone-skjerming-og-avstander> samt i Riksantikvarens informasjon om kulturminner 2.1.2 (2000) – punkt om siktlinjer og landskap.

Når det gjelder hensynssone støy for kirke og gravplass er vi noe usikre på hvordan dette skal ivaretas i arealdelen, men viser til Statsforvalterens veileder:

<https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-vestfold-og-telemark/folk-og-samfunn/gravplassmyndighet/innspill-ved-oppstart-arealplaner-bokmal.pdf>

Gnr 19/Bnr 91 Hol gamle kyrkje og Hol gamle kyrkjegard med tilliggende kirkested

Gravareal reguleres til Grav- og urnelund (rødt) jfr. Rundskriv Q-06/2020 punkt 3.4 (s. 24). 5 meter sikringssone rundt middelgravplass, slik det er tegnet inn i Askeladden, kan med fordel tas med.

Hensynssone kulturmiljø jfr PBL § 11-8 tredje ledd bokstav d) skal innarbeides for hele kirkestedet, jfr. Rundskriv Q-06/2020 punkt 4.3.5 (s. 30). Vårt forslag er at dette innarbeides slik at det inkluderer Prestestugu/Tingstugu helt ned til Fv. 50 Holsfjordvegen, langs Hellingvegen opp til Skriu, ned langs elva til Helling café og mot Ålmannvegen med referanse til Plan- og bygningsloven § 11-8 tredje ledd bokstav d).

Hol kirkelige fellestråd vil bemerke at fremgangsmåten for tiltakene som ble gjennomført av Hol kommune i Nerolsgutu med etablering av droppsone for Hallingskarvet skole fremstår som en svært uheldig omgåelse av regelverket for bevaring av kulturminner. Både Riksantikvaren og Statsforvalteren skulle ha behandlet tiltaket som følge av den umiddelbare nærheten til Hol gamle kyrkje og kyrkjegard, og vi mener at Hol sokn og Hol kirkelige fellestråd skulle ha mottatt nabovarsel. Rundskriv Q-06/2020 presiserer at det er ulike vurderinger som ligger til grunn for om tiltak er unntatt søknadsplikt etter Plan og bygningsloven og etter Kulturminneloven (Kap. 4). Dersom det er nødvendig for å sikre tilstrekkelig vern av kulturminner så ønsker vi at hensynssonen settes til minimum 60 meter fra Hol gamle kyrkje, i tråd med det som tidligere gjaldt i Kirkeloven §21.

Hensynssone støy bør vurderes på samme måte som for Hovet kyrkje og kyrkjegard.

Gnr 9/Bnr 74 Hol (nye) kyrkje og Hol (nye) kyrkjegard

Hensynssone etter PBL § 11-8 tredje ledd bokstav c) bør følge plangrense ca 10 meter NØ for de øverste gravfeltene på Hol kyrkjegard, samt helt inntil Rv. 7 og Fv. 50 mot SV jfr. retningslinjene. I tillegg bør siktlinjene mot Hol kyrkje fra øst sikres forbi parkeringsplassen med samme reguleringsgrenser mot NØ og SØ som for Tjenesteyting i .

Hensynssone støy bør vurderes på samme måte som for de andre kirkene/gravplassene.

Gnr 64/Bnr 868 Geilo kulturkyrkje og Geilo gravlund

Grensen mellom Tjenesteyting og Grav- og Urnelund bør justeres litt slik at bygget Skurdalsvegen 24 ligger akkurat innenfor formål Tjenesteyting.

Buffersone mellom Geilo gravlund og vannkanten av Slåttahølen bør sikres jfr. Gravplassforskriften §2. Dette gjelder spesielt helt ned til vannet direkte øst for Geilo kulturkyrkje, men det anses naturlig å sikre dette med hensynssone PBL § 11-8 tredje ledd bokstav c) mot vannet hele strandkanten fra Fv. 40 mot sør og øst.

Hensynssone støy bør vurderes på samme måte som for de andre kirkene/gravplassene.

Gnr 64/Bnr 869 Ustedalen kapell og Geilo kyrkjegard

Gravareal reguleres til Grav- og urnelund (rødt).

Hensynssone PBL § 11-8 tredje ledd bokstav c) bør legges inn helt inntil Kyrkjevegen og Geilovegen. Hvorvidt det er naturlig å inkludere øst-fasaden av «Spar-bygget» må også vurderes: Måten dette bygget ligger så tett og massivt innpå Geilo kyrkjegard brukes som nasjonalt eksempel på uakseptable forhold på kirkegården, og f.eks vil større balkonger på bygget kunne virke svært påtrengende for sørgende som besøker Geilo kyrkjegard.

Hensynssone støy bør vurderes, men kanskje noe annerledes enn for de andre gravplassene.

Gnr 82/13 Skurdalskyrkja og Skurdalen kyrkjegard

Hensynssone bør vurderes mot SV og NV, spesielt siden dette grenser mot graver som nå tas i bruk. Utstrekningen av hensynssonen kan gjerne være 60 meter (jfr. tidligere grense i Kirkeloven §21) siden det er nettopp åpenheten og koblingen mot fjellet som kjennetegner kirkegården her.

Dagali kirke og Dagali kirkegård (Gnr 100/Bnr 9 - ikke overført fra Hvammen)

Den inngjerdede kirkegården må reguleres som Grav- og urnelund (rødt).

Frigjøring av gravplassareal til LNFR-formål rundt kirka er hensiktsmessig, men dette området bør defineres som hensynssone etter PBL § 11-8 tredje ledd bokstav c). I tillegg bør arealet utvides mot sør med ca. 30 m siden det i dag er de sørligste gravrekkene som tas i bruk. Det vil være mulig å redusere hensynssonen noe mot øst og vest, dersom grunneier ønsker dette.

Leggsta'n i Dagali (60,41812°N 8,47609°Ø - Gnr 102/Bnr 1 - ikke utskilt)

Leggsta'n er en gammel gravplass på det som var opprinnelig kirketomt i Dagali. Den var i bruk 1814 – 1850, men med siste urnedsettelse i 1975. Gravplassen har i dag en svært uavklart status: Den er ikke utskilt fra Gnr 102/Bnr 1 Ramberg, og ingen klar «eier». Den er ikke innenfor Hensynssone bevaring kulturmiljø, og den bør ikke ha formål LNFR – spredt boligbygging, slik dette er i dag.

Rundskriv Q-06/2020 sier i punkt 3.1.3 at kommunen kan regulere slike kulturhistorisk verdifulle gravplasser som ikke er fredet til Hensynssone kulturmiljø etter PBL § 11-8 tredje ledd bokstav c) i kombinasjon med formål Grav- og urnelund (rødt) eller Bebyggelse og anlegg. Det sies videre at de nærmeste områdene og landskapet omkring bør vurderes avsatt til hensynssone, men det er litt vanskelig å si noe nærmere om hva som kan anses å være fornuftig utstrekning på hensynssonen.

Hol kirkelige fellelsråd ønsker også å ta initiativ for å få avklart hvem som skal stå som eier av Leggsta'n og vil ta ansvar for fremtidig vedlikehold. Hittil har dette i stor grad skjedd på dugnad. Rundskriv V-6/2002 indikerer at det er naturlig at det er Dagali og Skurdalen sokn (v/Hol kirkelige fellelsråd) som skal stå som eier. Det kan også hevdes at Hol kommune bør stå som eier av dette kulturminnet, men uansett har Hol kommune finansieringsansvaret for kirkegårdene.

Det forventes at Statsforvalteren i Buskerud også vil komme med en høringsuttale for Leggsta'n i Dagali. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark vil sannsynligvis komme med en høringsuttalelse i forhold til gravplassene.